

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра кібербезпеки та DATA – технологій, факультет № 6

ЗАТВЕРДЖЕНО

Перший проректор

Харківського національного
університету внутрішніх справ

полковник поліції

Олександр МОРГУНОВ

ПРОГРАМА

ознайомчої практики для студентів 2 курсу, які здобувають вищу освіту за
освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

125 – Кібербезпека (безпека інформаційних та комунікаційних систем)

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол №12 від 22.12.2022

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол №14 від 10.12.2022

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з технічних дисциплін
Протокол №12 від 21.12.2022

Розглянуто на засіданні кафедри кібербезпеки та DATA – технологій,
факультету № 6 протокол №14 від 10.12.2022

Розробники:

1. Старший викладач кафедри кібербезпеки та DATA – технологій ХНУВС,
Валерій ПЕРЕСІЧАНСЬКИЙ

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри ЕОМ ХНУРЕ, доктор технічних наук, професор
Андрій КОВАЛЕНКО
2. Професор кафедри ОТП НТУ «ХПІ», доктор технічних наук, професор
Георгій КУЧУК

1. Загальні положення

Практична підготовка студентів є складовою освітнього процесу, спрямована на оволодіння студентами системою професійних умінь та навичок, а також первинним досвідом професійної діяльності і повинна сприяти саморозвитку студента.

Ознайомча практика (далі **практика**) студентів є важливою складовою частиною навчального процесу. Вона дозволяє студентам набути нових знань та умінь для майбутньої професії. Наявність теоретичних знань і практичних навиків значною мірою зумовлює ефективність технічних рішень. Відповідно обов'язковим елементом навчального процесу, що сприяє формуванню фахівця високого рівня, є ознайомча практика.

Організація та проведення практики здійснюється згідно із Положенням про організацію проходження всіх видів практики студентами та слухачами магістратури (далі – Положення) Харківського національного університету внутрішніх справ (далі – Університет) Наказ Харківського національного університету внутрішніх справ від 02.09.2019 № 534, яке розроблено відповідно до закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», вимог нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, наказу Міністерства освіти України «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», Статуту Харківського національного університету внутрішніх справ. Положення регулює організацію та проведення всіх видів практики здобувачів вищої освіти, які навчаються в Університеті.

Завданням ознайомчої практики є ознайомлення студентів зі специфікою майбутньої професії, формування професійних умінь і навичок із загально професійних та спеціальних дисциплін. Практика проводиться з метою ознайомлення студентами з майбутньою спеціальністю у формі їх залучення щодо навичок отримання інформації в всесвітній інформаційній мережі Інтернет її обробки та зберігання.

Вона складається з ознайомлення зі структурою і практичним досвідом роботи кафедри, нормативною базою її функціонування, а також виховання у здобувача вищої освіти потреби систематичного поновлення своїх знань та творчого їх застосування у майбутній професійній діяльності.

Наслідком проведення ознайомчої практики є формування необхідних професійних практичних знань і навичок здобувача вищої освіти. Цей вид практики передбачається навчальними планами, забезпечується кафедрою кібербезпеки та DATA – технологій Харківського національного університету внутрішніх справ та проводиться на 2-му курсі (4 семестр). Дата та термін проходження практики визначається навчальним планом.

Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Під час проходження ознайомчої практики студенти повинні виконати наступні завдання:

- дослідити об'єкт практики, структуру та функції підрозділів об'єкту практики, їх взаємозв'язок;
- ознайомитись з вимогами міжнародних стандартів щодо виявлення, ідентифікації, аналізу та реагування на інциденти інформаційної та/або кібербезпеки;
- виконати поставлене індивідуальне завдання та сформувати звіт про проходження ознайомчої практики.

2. Перелік умінь та навичок, що повинні набути здобувачі вищої освіти під час проходження ознайомчої практики

У відповідності до вимог освітньо-професійної програми, під час проходження навчальної практики (ОК.20) студенти повинні набути такі компетентності та отримати програмні результати навчання:

Загальні компетентності (КЗ)	КЗ.1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	КЗ.2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
	КЗ.3.	Здатність професійно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.
	КЗ.4.	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми за професійним спрямуванням.
	КЗ.6.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Програмні результати навчання	ПРН.02	Організовувати власну професійну діяльність, обирати оптимальні методи та способи розв'язування складних спеціалізованих задач та практичних проблем у професійній діяльності, оцінювати їхню ефективність.

	ПРН.03	Використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел щодо ефективного розв'язання спеціалізованих задач професійної діяльності.
	ПРН.04	Аналізувати, аргументувати, приймати рішення при розв'язанні складних спеціалізованих задач та практичних проблем у професійній діяльності, які характеризуються комплексністю та неповною визначеністю умов, відповідати за прийняті рішення.
	ПРН.07	Діяти на основі законодавчої та нормативно-правової бази України та вимог відповідних стандартів, у тому числі міжнародних в галузі інформаційної та/або кібербезпеки.
	ПРН.09	Впроваджувати процеси, що базуються на національних та міжнародних стандартах, виявлення, ідентифікації, аналізу та реагування на інциденти інформаційної та/або кібербезпеки.

3. Організаційно-методичні вказівки

Практика здійснюється на кафедрі кібербезпеки та DATA – технологій ХНУВС. Дата та термін проходження практики визначається навчальним планом.

Завданнями практики є:

- послідовне знайомство з практичною діяльністю кафедри;
- набуття навичок спілкування в колективі, з громадянами та посадовими особами підприємств, установ та організацій;
- застосування і закріплення на практиці знань з діловодства;
- формування здатності здійснювати пошук, аналіз і візуалізацію інформації;
- ознайомлення з існуючими методиками ефективного застосування телекомунікаційних та інфокомунікаційних технологій для вирішення задач, що виникають в реальних умовах функціонування підприємств та установ;
- введення в професійний простір кібербезпеки та інформаційних технологій та підготовка до вивчення профільюючих дисциплін;
- ознайомлення з вимогами міжнародних стандартів щодо виявлення, ідентифікації, аналізу та реагування на інциденти інформаційної та/або кібербезпеки.

4. Права та обов'язки осіб, які беруть участь в організації, проведенні та проходженні практики

Керівник практики від кафедри кібербезпеки та DATA – технологій ХНУВС забезпечує завданням студентам на період ознайомчої практики та представляє необхідні матеріали і технічні засоби, здійснює загальний контроль за ходом практики. Він організує діяльність студентів безпосередньо на базі практики, проводить з ними необхідні консультаційні заняття та прийом кінцевих індивідуальних звітів здобувачів вищої освіти.

На початку **практики** керівник від кафедри організує та проводить настановний інструктаж для студентів, що розподіляються на практику, пояснює план проходження та зміст практики, а також роз'яснює зміст та порядок оформлення звітних матеріалів. Забезпечує проходження здобувачами вищої освіти необхідного інструктажу, знайомить з керівниками практики.

По закінченні **практики** керівник кафедри дає відгук про роботу студента за час її проходження. У висновку керівника практикою повинно бути зазначено відношення студента до проходження практики, відвідуваність, ступінь активності й самостійності в рішенні завдань, рівень показаних їм знань, умінь і навичок. Також керівник відзначає основні зауваження і побажання в оцінці результатів практики.

Студент – практикант зобов'язаний дотримуватись режиму діяльності тієї кафедри, на якій він проходить практику, сумлінно відноситися до своїх обов'язків, виконати програму практики в повному обсязі.

Відповідальність за організацію і проведення **практики**, а також безпосередній контроль за нею покладається на керівника практики від кафедри кібербезпеки та DATA – технологій факультету № 6 ХНУВС.

5. Зміст та порядок оформлення звітних матеріалів

Після проходження **практики** студент складає звіт, де відображає результати виконання завдання практики.

Звіт повинен підписати студент, який узгоджений керівником практики від кафедри та затверджений керівником кафедри.

У звіті необхідно розкрити хід проходження студентом ознайомчої практики, зміст виконаної роботи, яка проводилася ним під час практики.

До звіту про ознайомчу практику необхідно додати:

- План завдання проходження практики;
- Звіт про проходження практики;
- Матеріали проходження практики.

6. Захист матеріалів ознайомчої практики та критерії оцінювання

Наказом ректора ХНУВС призначається комісія, до складу якої входять: керівник кафедри (голова комісії), або викладач з науковим званням та викладачі кафедри кібербезпеки та DATA – технологій факультету № 6 ХНУВС.

Голова комісії організує її роботу, розподіляє обов'язки між членами комісії, веде засідання і звітує про її роботу.

Члени комісії перевіряють відповідність поданих матеріалів програми практики, правильність складання документів, надають до них зауваження і в разі неповноти звіту висловлюють пропозиції щодо його доробки.

Захист матеріалів практики проводиться в присутності всієї комісії або її більшості.

На засіданні комісії студенти доповідають про всю зроблену ними під час проходження практики роботу, викладають зміст свого звіту.

Звіт студента з ознайомчої практики та її матеріалів оцінюється не диференційованим заліком («зараховано», «не зараховано» табл. 1).

Критерії оцінювання результатів практики

Таблиця 1

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно ("зараховано")	A	«Відмінно» – необхідні практичні навички сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94-96			
90-93			
85-89	Добре ("зараховано")	B	«Дуже добре» – необхідні практичні навички в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками.
80-84			
75-79		C	«Добре» – практичні навички роботи в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.

70-74	Задовільно ("зараховано")	D	«Задовільно» – необхідні практичні навички роботи сформовані не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, більшість передбачених програмою навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома незначними помилками.
65-69			
60-64		E	«Достатньо» – деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40-59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	«Умовно незадовільно» – необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програмою навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; робота, що потребує доробки.
21-40			
1-20		F	«Безумовно незадовільно» – необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, робота, що потребує повної переробки

Результати захисту практики відбиваються в атестаціях студента.

7. Інформаційне та методичне забезпечення

7.1. Основна література

1. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології : підручник / Баженов В.А., Венгерський П.С., Гарвона В.С. та ін. / Наук. ред. Г.А.Шинкаренко, О.В. Шишов. – К.: Каравела, 2019. – 592 с.
2. Основи інформатики та обчислювальної техніки : підручник / В.Г. Іванов, В.В. Карасюк, М.В. Гвозденко; за заг. ред. В.Г. Іванова. – Х. : Право, 2015. – 312 с.
3. Ярکا У.Б., Білушак Т.М. Інформатика та комп'ютерна техніка. Частина 1 : навчальний посібник. – Львів : Видавництво Львівська політехніка, 2015.- 200с.
4. Колесник Т.П., Сезонова І.К. Комп'ютерне діловодство для правоохоронців: нав. посіб. МВС України, Харківський нац. ун-т внутр. справ. Харків: Ніка Нова, 2015. 180с.
5. Бурячок В.Л., Гулак Г.М., Толубко В.Б. Інформаційний та кіберпростори: проблеми безпеки, методи та засоби боротьби: Підручник. – К.: ДУТ, 2015. – 449 с.

6. Грищук Р.В., Даник Ю.Г. Основи кібернетичної безпеки: Монографія. – Житомир: ЖНАЕУ, 2016. – 636 с.

7.2. Стандарти

7. ДСТУ ISO/IEC 27001:2015 Інформаційні технології. Методи захисту. Системи керування інформаційною безпекою. Вимоги (ISO/IEC 27001:2013; Cor 1:2014, IDT).
8. ДСТУ ISO/IEC 27002:2015 Інформаційні технології. Методи захисту. Звід практик щодо заходів інформаційної безпеки (ISO/IEC 27002:2013; Cor 1:2014, IDT).

7.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

9. Нелюбов В.О., Куруца О.С. Основи інформатики. Microsoft Word 2016: електронний навчальний посібник. Ужгород: ДВНЗ УжНУ, 2018. 96с.
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/18659>
10. Нелюбов В. О., Куруца О. С. Основи інформатики. Microsoft Excel 2016: навчальний посібник. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2018
<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/15617>

8. Додатки

Додаток 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (посада – керівник кафедри)

_____ (назва підрозділу учбового закладу, у

якому проходить практику студент)

_____ (підпис)

_____ (П.І.Б.)

«__» _____ 20__

ПЛАН ЗАВДАННЯ проходження ознайомчої практики студентом _____ курсу групи _____ (номер) (шифр групи)

Факультету № ____ Харківського національного університету внутрішніх справ

_____ (прізвище ім'я та по батькові студента)

В _____
(повна назва підрозділу учбового закладу, у якому проходить практику студент)

у період з «__» _____ 20__ до «__» _____ 20__

№ з/п	Заплановані заходи	Термін виконання (До дата)	Відмітка про виконання
1	2	3	4
1.	Завдання може складатись з декількох пунктів	До __.__.20__	
2.	Підготувати звіт про проходження ознайомчої практики	До __.__.20__	

Студент _____ курсу групи _____
(номер) (шифр групи)

факультету № ____ ХНУВС

_____ (підпис)

_____ (П.І.Б.)

"__" _____ 20__

ЗГОДЕН

_____ (посада керівника практики)

_____ (назва підрозділу учбового закладу, у якому
проходить практику студент)

_____ (підпис)

_____ (П.І.Б.)

"__" _____ 20__

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (посада – керівник кафедри)

_____ (назва підрозділу учбового закладу, у

_____ якому проходить практику студент)

_____ (підпис)

_____ (П.І.Б.)

« ____ » _____ 20 ____

ЗВІТ**про проходження ознайомчої практики****студента _____ курсу групи _____**
(номер) (шифр групи)**Факультету № _____****Харківського національного університету внутрішніх справ**

_____ (прізвище ім'я та по батькові студента)

Я, _____,

(прізвище ім'я по-батькові)

у період з " ____ " _____ 20 ____ до " ____ " _____ 20 ____ проходив ознайомчу практику в

_____ (повна назва підрозділу учбового закладу, у якому проходить практику студент)

За період ознайомчої практики було виконано:

За період проходження практики здобув необхідний досвід роботи з

_____ (вид діяльності)

та підвищив свій професійний рівень.

Студент _____ курсу групи _____
(номер) (шифр групи)**факультету № _____ ХНУВС**

_____ (підпис)

_____ (П.І.Б.)

" ____ " _____ 20 ____

ЗГОДЕН

_____ (посада керівника практики)

_____ (підпис)

_____ (П.І.Б.)

" ____ " _____ 20 ____

(Останій аркуш звіту)

**Зауваження викладачів та осіб,
які перевіряють хід ознайомчої практики**

Захищено з оцінкою _____

_____ кафедри
(посада)
кібербезпеки та DATA – технологій
факультету № 6 ХНУВС

(підпис)_____
(П.І.Б)

" ____ " _____ 20 ____

_____ кафедри
(посада)
кібербезпеки та DATA – технологій
факультету № 6 ХНУВС

(підпис)_____
(П.І.Б)

" ____ " _____ 20 ____

_____ кафедри
(посада)
кібербезпеки та DATA – технологій
факультету № 6 ХНУВС

(підпис)_____
(П.І.Б)

" ____ " _____ 20 ____